

stan na 29 marca 2018 r.

wszystko poprawione !!!!

Brudnopis; nieopublikowane !!

ŹRÓDLAK Wojciech

Skorowidz ikonografii łódzkiej.

(w dodatku ilustrowanym p.t. „Łódź w Ilustracji” do „Kuriera Łódzkiego”,
24.VIII.1924 – 20.VIII.1939)

**>> ostatni opracowany numer „Łodzi w Ilustracji”:
nr 52, z 30.12.1934 r. <<**

**© korzystaj do woli z tych informacji, ale nie zapomnij w
odsyłaczku podziękować; uzupełnienia, korekty i uwagi mile
widziane**

UWAGA:

**KORZYSTAJ Z PRZYCISKU „PLAN DOKUMENTU”, KTÓRY ZNAJDZIESZ NA
PASKU W GÓRZE EKRAŃ (lupa na tle ikony dokumentu), ŻEBY POZNAĆ
OGÓLNIĘ STRUKTURĘ HASEŁ LUB SZYBKO ODNALEŹĆ POSZUKIWANE
HASŁO.**

WSTĘP

Zasady opisów

- 1. Na tym etapie pracy skoncentrowano się wyłącznie na zapisach bibliograficznych**
- 2. Informacje pod danym hasłem o instytucji, stowarzyszeniu itp. mają wyłącznie charakter roboczy. Ich rzetelne opracowanie jest zaplanowane na drugi etap prac nad skorowidzem.**
3. W zasadzie wszystkie informacje zawarte w opisach pod hasłami pochodzą z podpisów pod zdjęciami opublikowanymi w „Łodzi w Ilustracji”. Jeżeli zostały rozszerzone w oparciu o inne materiały, to wymieniono je w „Bibliografii” danej osoby.
4. Układ i ilość haseł jest odzwierciedleniem odnalezionych fotografii do danego tematu. Inaczej mówiąc: nie ma zdjęcia nie ma hasła !
5. Żółte **podświetlenia** to informacje „do wyjaśnienia” lub „do uzupełnienia”.
6. Opisy zostały tak sformułowane, aby można było dokonać wstępnego wyboru poszukiwanego zdjęcia bez jego oglądania.
7. Tam gdzie było to do ustalenia lub taka informacja została zawarta w podpisie podano dokładne daty wykonania danego zdjęcia.
8. W odniesieniu do placówek łódzkich różnego rodzaju instytucji, stowarzyszeń i organizacji itp. przyjęto jednolitą formę „oddział łódzki” zamiast np. „w Łodzi”

LITERA „N”

1. NAGRODA ARTYSTYCZNA MIASTA ŁODZI (1932–1948)
2. NAGRODA LITERACKA MIASTA ŁODZI (1927–1931)
3. NAGRODY MIASTA ŁODZI

porównaj: – **OSOBY** – **HILLER** Karol, **KIJEŃSKA-DOBKIWICZ** Helena, **SCHILLER** Leon, **STRUG** Andrzej, **STRZEMIŃSKI** Władysław, **ŚWIĘTOCHOWSKI** Aleksander, **TUWIM** Julian, **TWARDOWSKI** Kazimierz (filozof), **WITOSZYŃSKI** Czesław

Ustanowiona w 1927 r. z inicjatywy ówczesnego prezydenta miasta – Marian Cynarskiego (zamordowany w 1928 r.) jako „Nagroda Literacka m. Łodzi”. Początkowo M. Cynarski był zwolennikiem ogólnopolskiego statusu tej nagrody. Ostatecznie zwyciężyła koncepcja nagrody regionalnej. W 1931 r. nie przyznano jej, ponieważ zmieniono jej statut wraz z nazwą na „Nagroda m. Łodzi”. Odtąd przyznawana na przemian w działach: literatura, nauka, sztuka i plastyka. Decyzję o przyznaniu ogłaszano w kwietniu danego roku, a wręczano około 3 maja.

W Komitecie Nagrody znaleźli się przedstawiciele miasta, społeczeństwa, reprezentanci krytyki literackiej i zawodowych organizacji literatów.

Z inicjatywą przyznawania tego rodzaju nagrody – Nagrody Literackiej – wystąpił zw. Zaw. Literatów Polskich (ZZLP). Pierwszym miastem, które podjęło ten pomysł była Warszawa. W dniu 26 września 1926 r. ZZLP zwrócił się w tej sprawie do władz Łodzi. Ustanowiona wówczas nagroda wynosiła 10.000 złotych, co było podówczas znacząca kwotą.

Pierwszym jej laureatem łódzkiej nagrody został Aleksander Świętochowski. Drugim Julian Tuwim. Ta nagroda wzbudziła niezadowolenie i dyskusję w kręgach prawicowych ze względu na żydowskie pochodzenie Tuwima. Rywalem Tuwima do Nagrody był Waclaw Berent, przeważył głos Tadeusza Czapczyńskiego, ówczesnego naczelnika Wydziału Szkół Średnich w łódzkim Kuratorium Okręgu Szkolnego. Ówczesny łódzki dziennik „Rozwój” pisał: „wybrał [Czapczyński] na laureata starozakonnego młodego poetę, autora mało wartościowych, a często pornograficznych utworów kabaretowych” [6].

Przyznanie Tuwimowi nagrody było początkiem nagonki na niego. Podczas jednego z zebrań ZZLP padł nawet pomysł wycofania z księgarń utworów Tuwima i Słonimskiego.

W 1931 r. postanowiono, że Nagrodę będą otrzymywali nie tylko pisarze i ludzie związani z literaturą. Od tego czasu zmiana nazwy na „Nagroda Artystyczna Miasta Łodzi”.

Reaktywowana uchwałą Rady Narodowej m. Łodzi z dn. 8 VI 1961 r. (A. Kempa).

Lista nagrodzonych:

Nagroda Literacka Miasta Łodzi

- 1927: Aleksander Świętochowski
- 1928: Julian Tuwim (poeta) [8]
- 1929: Zofia Nałkowska (pisarka)
- 1930: Aleksander Brückner (historyk literatury i kultury polskiej)
- 1931: nie przyznana z powodu zmiany regulaminu Nagrody

Nagroda Artystyczna Miasta Łodzi

- 1932: Władysław Strzemiński (malarz)
- 1933: Andrzej Strug (pisarz)
- 1934: nie przyznana z powodu kryzysu ekonomicznego (brak pieniędzy w kasie miejskiej)
- 1935: Czesław Witoszyński (prof. Uniw. Warszawskiego; „ojciec polskiego lotnictwa”)
- 1936: Kazimierz Twardowski (filozof i psycholog; prof.; twórca warszawsko-lwowskiej szkoły filozofii)
- 1937: .....
- 1938: Tadeusz Kulisiewicz (plastyk; za całokształt twórczości w dziedzinie drzeworytów i grafiki)
- 1939 – 1940 – 1944: nieprzyznawana z powodu II wojny światowej
- 1945: Mieczysław Jastrun (literat)
- 1946: = Karol Hiller (malarz; pośmiertnie)
= Władysław Broniewski (poeta; wg „Polska Zbrojna”,
1 V 1946, s. 103, s. 5; 2 V 1946, nr 104, s. 4)
= Mieczysław Jastrun („Dziennik Łódzki”, 13 III 1997)
- 1947: Helena Kijeńska-Dobkiewicz (muzyk)
- 1948: Leon Schiller (reżyser teatralny) [3]

Przyznanie nagrody j. Tuwimowi

BIBLIOGRAFIA:

- [1] (informacja o nagrodzie); [w:] „Dziennik Zarządu m. Łodzi”, 1935, nr 12, ss. 775, 78- – 782.
- [2] *Łódź od A do Z. Informator uniwersalny*. Łódź 1958, ss. 202 – 205 (–list J. Tuwima do prezydenta Łodzi po otrzymaniu nagrody z X 1950 r.; – lista nagrodzonych za lata 1927–1957)
- [3] [informacja o nagrodach za lata 1940 – 1948], [w:] na podst. albumu w zbiorach MTN-Łódź, sygn. I – 4581/14
- [4] *Artysta, który okrył Łódź blaskiem sławy. Mistrz Henryk Szczegliński w tym roku obchodzi 30-lecie*

- pracy. Zastużony kandydat do nagrody m. Łodzi; [w:] „Kurier Łódzki”, 3 IV 1932, nr 92, s. 5
- [5] *Laureatami Łodzi mogą być tylko Polacy-chrześcijanie. Wniosek większości [radnych m. Łodzi] o usunięcie urzędników Żydów z Magistratu został uchylony przez przewodniczącego [Rady Miejskiej] – inż. Wacława Wojewódzkiego*; [w:] „Kurier Łódzki”, 21 III 1935, nr 79, s. 1.
- [6] HRYCEK Miłosz, *Laur dla Tuwima, dziecka Łodzi fabrycznej, Łodzi robotniczej*; [w:] „Polska. Dziennik Łódzki”, 9 V 2013, nr ..., s. 5.
- [7] GRONCZEWSKA Anna, *Burzliwe dzieje nagrody, którą Łódź wręczała wybitnym obywatelom*; [w:] „Kocham Łódź” (dod. do „Polska. Dziennik Łódzki”), 26 V 2017, nr 439, ss. 8-9.
- [8] [Protokoły posiedzeń Rady Miejskiej m. Łodzi, 1928]; [w:] Arch. Państwowe w Łodzi, akta m. Łodzi, sygn. ..., kk. 33-34 (opis wręczenia Nagrody J. Tuwimowi oraz jego wypowiedź).

1927

- nr 15, z 10 IV, s. 2: członkowie Komitetu „Nagrody Literackiej m. Łodzi” „*in corpore*”
- nr 28, z 10 VII, s. 7: Aleks. Świętochowski, laureat „Nagrody Literackiej m. Łodzi w 1927 r. wg portretu K. Mordasiewicza

1930

- nr 16, z 19 IV, s. 5: członkowie Komitetu „Nagrody Literackiej m. Łodzi” „*in corpore*”

4. NAGRODA LITERACKA m. ŁODZI

patrz: NAGRODA m. Łodzi

5. NIEMCY

patrz: MNIEJSZOŚCI NARODOWE w Łodzi – niemiecka

6. NOTARIAT w ŁODZI

porównaj: – ZWIĄZKI – zawodowe – Zrzeszenie Pracowników i Pracownic Notariatu Województwa Łódzkiego

BIBLIOGRAFIA:

- [1] LUTOSŁAWSKI Jakub, *Notariat w Łodzi w okresie międzywojennym*. Łódź 2011 (praca magisterska w Instytucie Historii UŁ Promotor – Maria Nartowicz-Kot; dostęp: <http://www.archivia.com.pl/artykuly/notariusze-lodzcy-w-okresie-miedzywojennym.pdf>

1933

- nr 18, z 30 IV, s. 5: uczestniczki X Kursu Pielęgniarstwa dla Sióstr Pogotowia PCK; foto wykonane przed siedzibą łódzkiego notariatu przy ul. .... lub biurem jednego z notariuszy

7. NOTARIUSZE w ŁODZI

porównaj: – OSOBY – [BŁASZCZYŃSKI Stanisław], KAHL Ludwik Witold, KARNAWALSKI Apolinary, KONARZEWSKI ....., ŁUCZYŃSKI Józef, MOLDENHAWER J. ...., OKSZA-STRZELECKI Kazimierz, PSTRĄGOWSKI Stanisław (dependent; pomocnik notariusza), RŻEWSKI Aleksy (notariusz), WODZIŃSKI Radzisław (notariusz), ZAWADZKI ....?.....,

BIBLIOGRAFIA:

- [1] LUTOSŁAWSKI Jakub, *Notariat w Łodzi w okresie międzywojennym*. Łódź 2011 (praca magisterska w Instytucie Historii UŁ Promotor – Maria Nartowicz-Kot; dostęp: <http://www.archivia.com.pl/artykuly/notariusze-lodzcy-w-okresie-miedzywojennym.pdf>

NOWE ŻŁOTNO

[do: DZIELNICE i REJONY MIASTA – Łodzi]

c.d. w przygotowaniu

